

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 379/2017-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Fulecom, Živnostenská 2, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 537/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 Co 47/2014, 6 Co 421/2012 a 6 Co 290/2011), takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 537/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDACTED] [REDACTED], trovy konania v sume 332,98 € (slovom tristotridsaťdva eur a deväťdesiatosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Milana Fuleca, Živnostenská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 379/2017 z 12. júna 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 537/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že:

«... ako žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava III dňa 03.05.2002 domáhal svojho práva na ochranu osobnosti podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, do ktorého bolo neoprávnene zasiahnuté konaním žalovaného – obchodnej spoločnosti [REDACTED], ktorý ako vydavateľ [REDACTED] uverejnil dňa 16.03.2002 na strane 6 tohto denníka článok autora [REDACTED] s názvom „Ústretový krok KDH“ v ktorom bol sťažovateľ, ako bývalý minister vnútra SR, v rozpore

so skutočnosťou označený za účastníka závažného trestného činu, akým je únos osoby, syna prezidenta Slovenskej republiky, pričom autor článku navyiac tvrdil, že sťažovateľ, ktorý sa verejne priznal k účasti na tomto trestnom čine, nebol spravodlivo potrestaný, a to iba v dôsledku tzv. „Mečiarových amnestií“. Sťažovateľ sa preto podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobou domáhal, aby žalovaný odstránil následky týchto zásahov uverejnením údajov o ich nepravdivosti a poskytol sťažovateľovi zadostučinenie formou ospravedlnenia za uverejnenie týchto nepravdivých tvrdení. Vzhľadom na to, že zadostučinenie formou ospravedlnenia nepovažoval sťažovateľ za dostačujúce, nakoľko neoprávneným zásahom žalovaného do jeho práva na ochranu osobnosti bola značne znížená a ohrozená úcta sťažovateľa v spoločnosti, domáhal sa sťažovateľ taktiež náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000.000,- Sk.»

3. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ podrobne opísal priebeh napadnutého konania až do momentu, keď Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) svojím rozhodnutím č. k. 15 C 36/2002-632 zo 17. októbra 2014 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 16 596,96 €. Po podaní odvolania žalovaným 29. októbra 2015 bola vec predložená na rozhodnutie krajskému súdu, kde bola veci pridelená sp. zn. 6 Co 537/2015, o ktorej do podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo rozhodnuté.

4. Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 537/2015 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, aby mu priznal finančné zadostučinenie v sume 5 000 €, ako aj trovy konania.

5. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1 SprV 314/2017 doručeným ústavnému súdu 16. augusta 2017, v ktorom predseda krajského súdu okrem iného uviedol:

„[REDAKOVANÉ], predseda senátu 6Co tunajšieho súdu sa k jednotlivým otázkam uvedeným vo Vašej výzve zo dňa 20. 06. 2017 písomne vyjadril dňa 08. 08. 2017 takto:

Skutková a právna zložitost' sporu - ide o spor o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Po skutkovej stránke sa podľa názoru predsedu senátu nejedná o mimoriadne zložitý spor, pretože samotný skutok, ktorým malo podľa žalobcu dôjsť k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv (uverejnenie článku s titulkom „Ústretový krok KDĽ“, obsahujúceho tvrdenie, že žalobca ako minister vnútra verejne priznal svoju spoluúčasť na trestnom čine únosu syna prezidenta Slovenskej republiky), bol preukázaný.

Inou záležitosťou je právne posúdenie veci, ktoré nie je jednoduché, keďže treba posúdiť, či obsahom tohto článku skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu.

V konaní sa nevyskytli prekážky podľa ustanovenia § 107 O. s. p., resp. podľa ustanovenia § 162 a nasl. C. s. p..

Na Vašu otázku, či vo veci sp. zn. 6Co/537/2015 vznikli prieťahy a kto ich spôsobil menovaný predseda senátu uviedol, že túto otázku nie je kompetentný posúdiť. Podľa jeho názoru, toto je činnosť, ktorá prislúcha iba Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Podľa vyjadrenia [REDAKOVANÉ], predsedu senátu 6Co, na dĺžku súdneho konania sp. zn. 6Co/537/2015 mali veľký vplyv nekvalitné a zmätočné rozhodnutia súdu prvého stupňa.“

6. K vyjadreniu krajského súdu k sťažnosti sťažovateľ zaujal svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 7. septembra 2017, v ktorom okrem iného uviedol:

«Predseda senátu 6Co [REDAKOVANÉ] v svojom stanovisku okrem opísania priebehu doterajšieho konania, sa vyjadril k skutkovej a právnej zložitosti sporu, pričom v tejto súvislosti uviedol: „Inou záležitosťou je právne posúdenie veci, ktoré nie je jednoduché, keďže treba posúdiť, či obsahom tohto článku skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu “.

V tejto súvislosti si sťažovateľ dovoľuje poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v predmetnej veci, sp. zn. 6Co 139/06-285 zo dňa 29. mája 2000, právoplatným 19. augusta 2008, ktorým odvolací súd práve pod vedením [REDAKOVANÉ]

ako predsedu senátu, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorej uložil žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi.

Z odvodnenia tohto rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že odvolací súd vec právne posúdil tak, že žalovaný uverejnil o žalobcovi údaje, ktorými mu neoprávnené zasiahol do osobnostných práv.

Z uvedeného vyjadrenia predsedu senátu [REDAKOVANÉ] k právnej zložitosti veci s poukazom na citované rozhodnutie sp. zn. 6 Co 139/06-285 z 27. mája 2008 vyplýva, že predseda odvolacieho senátu a zároveň referujúci člen senátu dokonale nepozná predmetnú vec, keď tvrdí, že je právne zložitá vzhľadom na to, že treba posúdiť, či obsahom článku skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, hoci odvolací senát práve pod jeho vedením v predmetnej veci ešte v roku 2008 rozhodol tak, že žalovaný uverejnil o žalobcovi údaje, ktorými neoprávnené zasiahol do jeho osobnostných práv, a preto žalovanému uložil povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi.

Keď teda predsedovi senátu a zároveň referujúcemu členovi senátu nie je zrejmé, že predmetom konania v súčasnosti nie je právne posúdenie, či obsahom článku skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale právne posúdenie, či ujma ktorá žalobcovi týmto neoprávneným zásahom vznikla je natoľko závažná, že má nárok na zadostučinenie v peniazoch, ktoré od žalovaného požaduje, nemožno sa preto diviť, že konanie nie je ani po 15 rokoch právoplatne ukončené a nie je nastolená právna istota.

V predmetnom stanovisku Krajského súdu v Bratislave ďalší predseda senátu [REDAKOVANÉ] v súvislosti s dôvodmi neprimeranej dĺžky konania uvádza, že „na dĺžku konania sp. zn. 6 Co 537/2015 ma veľký vplyv nekvalitné a zmätočné rozhodnutie súdu prvého stupňa.“

V tejto súvislosti považujeme za potrebné dať do pozornosti ústavnému súdu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci už prešlo testom správnosti pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 15/2009 konštatoval, „odvolací súd sa zodpovedajúcim spôsobom nevysporiadal s právnym záverom súdu prvého stupňa, z ktorého tento vychádzal pri rozhodovaní o uplatnenom návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pre absenciu dôvodov preto odôvodnenie jeho rozsudku v dovolaní napadnutom výroku nemožno považovať za zodpovedajúce zákonu.“

Najvyšší súd SR teda jednoznačne vyjadril, že práve rozhodnutie odvolacieho senátu v časti, v ktorej výrok súdu prvého stupňa o priznaní žalobcovi nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 500 000 Sk zmenil a žalobu zamietol je nepreskúmateľné, a preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom rozhodnutie prvostupňového súdu dovolací súd ponechal v platnosti, teda ho považoval za vecne správne.

Z uvedeného vyplýva, že ani právna zložitosť veci, ani nekvalita a zmätočnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako to tvrdí v svojom stanovisku Krajský súd v Bratislave, nie sú príčinou toho, že o nároku žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je doposiaľ po 15 rokoch rozhodnuté a nie je nastolená právna istota.

Skutočný dôvod takejto neprimeranej dĺžky konania spočíva podľa sťažovateľa v tom, že odvolací súd opakovane ako nepreskúmateľné zrušuje rozhodnutia súdu prvej inštancie, hoci tieto sú obsahovo po skutkovej a právnej stránke totožné s tým rozhodnutím prvostupňového súdu, ktoré prešlo testom správnosti pred Najvyšším súdom v SR v konaní sp. zn. I Cdo 15/2009, ktorý ho v žiadnom prípade ako vyplýva z odvodnenia dovolacieho rozhodnutia nepovažoval za nepreskúmateľné, ale naopak za takéto, nepreskúmateľné označil práve rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, v ktorej zmenil výrok súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi a žalobu zamietol.

Teda pravá príčina takejto neprimeranej dĺžky konania spočíva podľa sťažovateľa v nezákonnom postupe odvolacieho súdu, ktorý v rozpore s názorom vysloveným Najvyšším súdom SR v súvislosti s ďalším postupom odvolacieho súdu v predmetnej veci, ako aj s pozitívnym testom správnosti, ktorým prešlo rozhodnutie súdu prvého stupňa pred Najvyšším súdom SR práve ohľadne priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, svojvoľne opakovane ruší rozhodnutie súdu prvej inštancie.»

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

8. Súčasťou vyjadrenia krajského súdu z 10. augusta 2017 k sťažnosti bolo aj uvedenie „*všetkých procesných úkonov vo veci od podania žaloby až dosiaľ...*“ Z prehľadu procesných úkonov vyplynulo, že konanie bolo začaté 13. mája 2002 podaním žaloby súdu prvej inštancie, a to okresnému súdu. Prvý rozsudok okresný súd vyhlásil 5. mája 2004 pod č. k. 15 C 36/2002-113. Vec bola prvýkrát predložená krajskému súdu ako súdu odvolaciemu 2. marca 2006 na základe odvolania žalovanej a bola zapísaná pod sp. zn. 6 Co 139/2006. Konanie na odvolacom súde vrátane rozhodovania o námietke zaujatosti žalobcu voči vtedajšej predsedníčke senátu (od 29. júna 2006 do 28. februára 2008), ktorá bola nedôvodná, trvalo do 27. mája 2008, keď bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 6 Co 139/2006-285. Tento rozsudok bol po podaní dovolania zo strany sťažovateľa zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 15/2009 z 29. júna 2010 (č. l. 312-315). Vec bola znova predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 30. augusta 2010 a bola zapísaná pod sp. zn. 6 Co 290/2010. Uznesením č. k. 6 Co 290/2010-323 z 28. novembra 2011 krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 36/2002-113 z 5. mája 2004 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd vyhlásil vo veci druhý rozsudok pod č. k. 15 C 36/2002-355 20. apríla 2012. Proti tomuto rozsudku podala opätovne odvolanie žalovaná. Vec bola predložená odvolaciemu súdu 1. októbra 2012, ktorý 30. januára 2013 vydal zrušujúce uznesenie pod č. k. 6 Co 421/2012-453 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd znova rozhodol 15. mája 2013 (rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 36/2002-469 z 15. mája 2013). Tento v poradí tretí rozsudok okresného súdu napadol odvolaním došlým okresnému súdu 2. septembra 2013 žalobca. Spis bol predložený odvolaciemu súdu 31. januára 2014. Krajský súd uznesením č. k. 6 Co 47/2014-616 z 25. apríla 2014 opätovne zrušil prvoinštančný rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zatiaľ štvrtý rozsudok vo veci vyhlásil okresný súd 17. októbra 2014 pod č. k. 15 C 36/2002-632. V dôsledku odvolania žalovanej došla vec krajskému súdu 29. októbra 2015. Dňa 26. novembra 2015 bolo krajskému súdu doručené podanie žalobcu obsahujúce námietku zaujatosti, smerujúcu proti [REDAKOVANÉ]. Túto námietku najvyšší súd vyhodnotil ako podanú oneskorene. Spis sa na najvyššom súde nachádzal od 3. júna

2016 do 16. júna 2016. Dňa 23. marca 2017 vydal krajský súd pod č. k. 6 Co 537/2015-746 štvrté zrušujúce uznesenie, ktoré bolo 4. mája 2017 doručené stranám sporu.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

13. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietahov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky je garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) a zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

17. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

19. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

20. Nový postup pri rozhodovaní v odvolacom konaní je zakotvený v § 390 CSP, podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

21. Otázkou existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

22. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, zo sťažnosti vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na ochranu osobnosti vrátane priznania náhrady nemajetkovej ujmy, konkrétne v odvolacích konaniach vedených opakovane v tej istej veci v rozsahu rozhodovania o priznaní či nepriznaní nemajetkovej ujmy sťažovateľovi v súvislosti s porušením jeho práva na ochranu osobnosti.

Posudzujúc odvolacie konania ako jeden celok z dôvodu, že krajský súd opakovane 4x rozhodoval o časti konania týkajúcej sa priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ústavný súd pripúšťa určitú vecnú zložitost' konania, no touto skutočnosťou nie je možné krajský súd zbaviť zodpovednosti za neefektívny postup v napadnutom konaní (vyhodnotené v rámci tretieho kritéria).

23. Správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania je druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd z pohľadu priesťahov posudzuje priebeh napadnutého konania.

Ústavný súd okrem neopodstatnených námietok zaujatosti nezistil iné okolnosti, ktoré by v súvislosti s dĺžkou konania bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa. Taktiež konštatuje, že na takéto okolnosti nepoukázal ani krajský súd vo vyjadrení k sťažnosti.

24. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že odvolacie konanie vzhľadom na jeho charakter je potrebné v zásade posudzovať ako konanie samostatné, pretože po posúdení postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie svojím rozhodnutím nastoľuje právnu istotu (napr. III. ÚS 403/2017).

25. Vzhľadom na okolnosti danej veci, keďže krajský súd ako súd odvolací rozhodol už štvrtýkrát o tom istom nároku na nemajetkovú ujmu uplatnenú sťažovateľom pri nezmenenom skutkovom stave, ústavný súd odvolacie konania vedené formálne pod rôznymi spisovými značkami posudzoval ako jeden celok (napadnuté konanie).

Pri takomto posúdení veci ústavný súd postup krajského súdu v napadnutom konaní hodnotí ako nedostatočne efektívny, ktorý zásadným spôsobom ovplyvnil jeho dĺžku a následne, keďže zrušil všetky rozhodnutia súdu prvého stupňa v merite veci, zásadne ovplyvnil aj dĺžku konania vedeného prvostupňovým súdom.

26. O neefektívnosti postupu krajského súdu v napadnutom konaní okrem iného svedčí aj skutočnosť, že najvyšší súd v dovolacom konaní svojím uznesením sp. zn. 1 Cdo 15/2009 z 29. júna 2010 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 Co 139/2006 z 27. mája 2008, pričom najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol *„Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol konkrétne okolnosti spochybňujúce právne úvahy súdu prvého stupňa o ním priznanom nároku. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd sa zodpovedajúcim spôsobom nevyporiadal s právnym záverom súdu prvého stupňa, z ktorého tento súd vychádzal pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“*

27. V uvedenom odôvodnení najvyšší súd poukázal aj na podľa jeho názoru relevantný postup prvostupňového súdu, keď v danej súvislosti uviedol: *„Súd prvého stupňa mal výsledkami ním vykonaného dokazovania (výsluchmi účastníkov a svedkov, listinnými dôkazmi) skutkovo preukázané, že vážnosť žalobcu v spoločnosti bola znížená v značnej miere, preto zadosťučinenie v podobe ospravedlnenia nie je postačujúce.“*

Stotožňujúc sa s uvedeným ústavný súd nemôže prisvedčiť argumentácii krajského súdu vo vyjadrení k sťažnosti, že *„na dĺžku konania sp. zn. 6 Co 537/2015 má veľký vplyv nekvalitné a zmätočné rozhodnutie súdu prvého stupňa“*.

28. Ústavný súd za zásadné pochybenie krajského súdu v napadnutom konaní považuje skutočnosť, že pri ostatnom rozhodovaní vo veci nepostupoval v zmysle § 390 CSP a nerozhodol v merite veci, hoci na takéto rozhodnutie boli splnené podmienky stanovené v uvedenom ustanovení Civilného sporového poriadku.

Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedeného nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale naopak priebeh konania pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na priznanie nemajetkovej ujmy sa opätovne spomalil.

29. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

30. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

31. Ústavný súd aj napriek záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprikázal krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov vzhľadom na to, že napadnuté konanie bolo skončené uznesením z 23. marca 2017, ktoré bolo účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom doručené 4. mája 2017.

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

33. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

34. Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. V súvislosti s uvedeným poukazuje na to, že v dôsledku *„pretrvávajúcich zbytočných prietáhov a celkovej dĺžky konania v trvaní 14 rokov má dôvodný pocit krivdy, nespravodlivosti a márnosti...“*

35. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje

nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

36. S prihliadnutím najmä na neefektívny postup krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré v čase rozhodovania o sťažnosti bolo už skončené, a berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci vrátane neopodstatnených námietok zaujatosti zo strany sťažovateľa, považoval ústavný súd priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

37. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

38. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti advokátom JUDr. Milanom Fulecom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

39. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

40. Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania za dva úkony právnej služby vrátane režijného paušálu a DPH vykonané v roku 2016 v sume 332,98 € nepresahuje sumu vypočítanú ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych

služieb v znení neskorších predpisov a neodporuje tejto vyhláske. Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v sume uplatnenej jeho právnym zástupcom.

41. Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

42. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2017